

ВЗАЄМОДІЯ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТА СІМ'Ї ЯК ФАКТОР ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ

Залізник А. М.,

канд. пед. наук, доц.

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

В основі «нової філософії» взаємодії сім'ї і дошкільного закладу лежить ідея відповідальності батьків за виховання дітей, покликаності соціальних інститутів (дошкільні заклади, школи, позашкільні заклади) допомагати та спрямовувати їхню виховну діяльність. Визнання пріоритету сімейного виховання потребує іншого змісту взаємин сім'ї та дошкільного закладу. Новизна таких взаємин визначається поняттями „взаємодія" та «співробітництво». Суть даних понять полягає у беззаперечній рівновартісності вкладу кожного учасника процесу та у відсутності привілею вказувати, контролювати та оцінювати.

Загальну проблему взаємодії сім'ї та дошкільного закладу висвітлено у сучасних наукових дослідженнях: Л. Загик, О. Кононко, В. Котирло, С. Ладивір та інших. Відомий педагог В. Сухомлинський закликав учителів-вихователів вчити батьків справі виховання: «Учіть батьків мистецтва виховання як найбагороднішої, найлюдянішої, найвищої творчості, як виконання високого громадянського обов'язку» [3, с. 537].

У філософському словнику поняття «взаємодія» - це така «філософська категорія, яка відображає особливий тип відношення між об'єктами, при якому кожний з об'єктів діє (впливає) на інші об'єкти, приводячи до їх зміни, і водночас зазнає дії (впливу) з боку кожного з цих об'єктів, що в свою чергу, зумовлює зміну його стану» [4, с. 77].

Поняття «взаємодія» у педагогічному словнику за редакцією М. Ярмаченка розглядається, як «філософська категорія, що відображає процеси впливу об'єктів один на одного, їх взаємну обумовленість і породження одним об'єктом іншого» [2, с. 2].

«Взаємодія - спосіб організації спільної діяльності, яка здійснюється на основі соціальної перцепції і за допомогою спілкування» [1, с. 151]. Принциповими характеристиками даних взаємодії є рівність у спілкуванні і партнерство у спільній діяльності. Рівність у спілкуванні забезпечується взаємною повагою до особистості учасників спілкування, а також - діалектичним принципом самого процесу спілкування - навчаючи батьків, сам педагог навчається і розвивається. Головне - це прийняття педагогом гуманістичних і демократичних основ взаємодії людей між собою. Партнерство у спільній діяльності вихователів дошкільного закладу і батьків допускає наявність суб'єктивних інтересів кожної із сторін, але виконання практичних дій цими сторонами забезпечує розвиток особистості дошкільника. Ми дійшли висновку, що спільна діяльність вихователів та батьків повинна дотримуватись таких принципів: відвертість, доступність, добровільність, співробітництво.

Література:

1. Куликова Т. А. Семейная педагогика и домашнее воспитание / Куликова Т. А. - М.: Издательский центр „Академия“, 1999. - 232 с.
2. Педагогічний словник / [за ред. Ярмаченка М. Д.]. - К. : Педагогічна думка, 2001. - 514 с.
3. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : В 5 т. / В. О. Сухомлинський. - К. : Видавництво „Радянська школа“, 1976 - Т.2: Сто порад учителям. - 1976. - 670 с.
4. Философский энциклопедический словарь / [гл. ред. Л. Ф. Ильичев, П. Н. Федосеев, С. М. Ковалев, В. Г. Панов]. - М. : Сов. энциклопедия, 1983. - 840 с.